

LIETUVOS ŠVIETIMO DARBUOTOJŲ PROFESINĖ SĄJUNGA

Vingrių g. 6A-17, LT-01141 Vilnius; tel.: (8-5) 2617510, (+370) 61534551, el. p. vk@lsdps.lt; www.lsdps.lt
Atsisk. sąsk. Nr. LT17 7300 0100 0244 9873, esanti AB bankas „Swedbank“, banko kodas 73000,
Duomenys kaupiami ir saugomi VĮ Registrų centras Juridinių asmenų registro Vilniaus filiale, kodas 190775625

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai

2020-09-31 Nr. 2.4.-091

Sveikatos apsaugos ministerijai

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos
valstybės operacijų vadovui

DĖL UGDYMO PROCESO ĮGYVENDINIMO YPATUMŲ 2020–2021 MOKSLO METAIS

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministras – valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovas, atsižvelgdami į COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminę situaciją pateikė rekomendacijas/priėmė sprendimus mokykloms dėl ugdymo proceso įgyvendinimo 2020–2021 mokslo metais.

Susipažinus su rekomendacijomis/sprendimais dėl ugdymo proceso šiais mokslo metais organizavimo ypatumų, švietimo įstaigų bendruomenėms kilo daugybė pagrįstų klausimų, kurių išsprendimas yra aktualus visoms švietimo įstaigoms.

Atsižvelgdami į mūsų atstovaujamų švietimo darbuotojų susirūpinimą dėl ugdymo proceso vykdymo tvarkos, krepiamės į Jus, prašydami pateikti (kompetencijos ribose) švietimo bendruomenei ypatingai rūpimą informaciją.

Pagal LR DK 158 str. kiekvienam darbuotojui turi būti sudarytos tinkamos, saugios ir sveikatai nekenksmingos darbo sąlygos, nustatytos Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme. Šis įstatymas taip pat nustato darbuotojų ir darbdavių teises ir pareigas, institucinę darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo sistemą bei specialias nuostatas atskirų darbuotojų grupių apsaugai (nėščioms, neseniai pagimdžiusioms ar krūtimi maitinančioms darbuotojoms, asmenims iki aštuoniolikos metų, neįgaliesiems). Kiekvieno darbuotojo darbo vieta ir aplinka turi būti saugi ir nekenksminga sveikatai, įrengta pagal darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus. Darbas turi būti organizuojamas vadovaujantis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių

teisės aktų reikalavimais. Darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės finansuojamos darbdavio lėšomis. Kaip nurodoma LR DK 159 str. 1 d., darbuotojas turi teisę atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus jo saugai ir sveikatai, taip pat dirbti tuos darbus, kuriuos saugiai atlikti nėra apmokytas, jeigu neįrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės ar pats neaprūpintas reikiamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Pagrįstas darbuotojo atsisakymas dirbti negali būti laikomas jo darbo pareigų pažeidimu.

Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 14 str. be kita ko nurodo, kad kiekvieno darbuotojo darbo vieta ir darbo vietų aplinka turi atitikti šio Įstatymo ir kitų darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus. Darbo vietos turi būti įrengtos taip, kad jose dirbantys darbuotojai būtų apsaugoti nuo galimų traumų, jų darbo aplinkoje nebūtų sveikatai kenksmingų ar pavojingų rizikos veiksnių. Įrengiant darbo vietas turi būti įvertintos darbuotojo fizinės galimybės.

Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymo 16 str. numato, kad profesinės sąjungos ir jų susivienijimai iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų turi teisę gauti savo veiklai reikalingą informaciją darbo, ekonominius ir socialinius klausimus, kurią valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo pateikti įstatymų nustatytais terminais, o pagal 17 str., profesinės sąjungos turi teisę kontroliuoti, kaip darbdavys laikosi ir vykdo su jų atstovaujamų darbuotojų teisėmis ir interesais susijusius darbo, ekonominius ir socialinius įstatymus, kolektyvines sutartis ir susitarimus.

Susipažinus su rekomendacijomis/sprendimais dėl ugdymo proceso šiais mokslo metais organizavimo ypatumų, nustatyta, kad yra neišspręsti arba neaiškūs toliau nurodomi klausimai ir todėl sudaromos prielaidos pažeisti švietimo įstaigų darbuotojų teisę į saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas. Kadangi šie klausimai iš esmės aktualūs visoms švietimo įstaigoms prašome pateikti oficialią poziciją dėl šių klausimų:

1. Kadangi švietimo įstaigų darbuotojams numatyta pareiga dėvėti nosį ir burną dengiančias priemones, bei reguliariai dezinfekuoti dažnai liečiamus paviršius, prašome paaiškinti, kas, kada ir kokių būdu turėtų aprūpinti švietimo įstaigų darbuotojus šiomis priemonėmis?
2. Kadangi pareiga dėvėti nosį ir burną dengiančias priemones numatyta tik švietimo įstaigų darbuotojams, tačiau tokia pareiga nenumatoma ugdytiniais, prašome paaiškinti, kodėl ugdytiniais yra daroma tokia išimtis, kodėl nėra atsižvelgiama bent jau į ugdytinių amžių, numatant pareigą šias priemones dėvėti, pvz., vyresnių klasių ugdytiniais (primintina, kad pagal bendrą nustatytą tvarką viešose uždarse erdvėse tokias priemones pareiga dėvėti numatyta visiems, vyresniems, nei 6 metų amžiaus asmenims, o tai apima didžiąją dalį ugdytinių amžiaus grupių)? Tokia išimtis, mūsų vertinimu, yra nepagrįsta, ir ja sukuriama papildoma rizika su ugdytiniais dirbantiems pedagogams bei patiems ugdytiniais. Atkreiptinas dėmesys, kad pvz., pagrindiniame ir viduriniame ugdyme mokinius moko ne vienas mokytojas, o daug mokytojų dalykininkų, kurie turi per dieną didelį skaičių kontaktų. Tad gali būti neįmanoma susekti kontaktų tokiomis aplinkybėmis,

- o mokiniams nenumatyta pareiga dėvėti nosį ir burną dengiančias priemones sukuria prielaidas tokiu būdu mokytojams užsikrėsti ir platinti užkratą tarp klasių.
3. Kodėl privalomas testavimas numatytas tik mokytojams, tačiau nenumatytas ugdytiniais? Toks sprendimas kelia pagrįstų abejonių apskritai dėl tokio selektyvaus testavimo tikslingumo.
 4. Pagal minėtus dokumentus numatoma tik pareiga sudaryti sąlygas ugdytinių temperatūrai pamatuoti, tačiau nenumatoma aiški pareiga ją matuoti. Ar tai reiškia, kad mokinių temperatūra gali būti nematuojama?
 5. Kaip bus užtikrinamas lėtinėmis ligomis sergančių bei vyresnio amžiaus mokytojų saugumas? Ar dėl jų bus pateikta atskirų rekomendacijų/sprendimų?
 6. Kaip bus užtikrinamas mokinių saugumas pertraukų metu? Šis klausimas aktualus todėl, kad rekomendacijos/sprendimai yra nenuoseklūs. Iš vienos pusės numatoma klasės ugdymas vienoje patalpoje, patalpų kaitos minimalumas. Kartu numatoma reguliarius šių patalpų dezinfekavimas. Tačiau atliekant patalpos dezinfekavimą, patalpoje pasklinda dezinfekcinė priemonė, jos kvapai. Šios priemonės gali kelti alergines reakcijas, kenkti ugdytinių sveikatai, todėl būtinas geras dezinfekuojamos patalpos vėdinimas, nors mokiniams esant klasės patalpoje, langų atidarymas gali kelti jiems pavojų. Todėl darytina išvada, kad atliekant klasės dezinfekciją, mokiniai privalomai turės palikti klasę, būriuosius bendroje erdvėje. Taip pat kyla klausimas, kas dezinfekuos klases, kai mokytojai kelias iš klasės į klasę, kadangi tokiam dezinfekavimui bus trumpas laiko tarpas ir riboti žmogiškieji išteklių? Kur tuo metu turėtų būti mokiniai? Ar bus leidžiama dezinfekuoti ir vėdinti klases atidarant langus, klasėje esant mokiniams?
 7. Mokinių nedalinant į užsienio kalbų ir kitų dalykų pogrupius, kyla realus pavojus ugdymo kokybei, nes, mūsų supratimu, pagal taikomą reglamentavimą, pvz., grupės mokysis su dviem mokytojais kartu, trukdydamos viena kitai mokytis. Ar tokias rekomendacijas/sprendimus reikia taikyti neatsižvelgiant į ugdymo kokybei keliamus reikalavimus dėl mokinių skaičiaus ugdymo mokinių grupėje?
 8. Rekomendacijos/sprendimai nesuderinti su neformaliojo ugdymo ypatumais. Mokiniai rinksis į būrelius ir užsiėmimus po pamokų mokykloje – taip mokinių srautai maišysis. Todėl kyla abejonių, kokia prasmė atskirti mokinius pamokų metu, jeigu vėliau jiems bus sudaromos sąlygos kontaktuoti su mokiniais iš kitų grupių? Šiuo aspektu vėlgi tampa neaišku, kodėl mokiniams nekeliamas reikalavimas dėvėti nosį ir burną dengiančias priemones, kas potencialiai saugotų mokinius kontaktuojant vieną su kitu.
 9. Jeigu mokyklose yra vaikų, sergančių lėtinėmis ligomis, ir tėveliai nusprendžia jų neleisti į mokyklas dėl baimės užsikrėsti virusu, kas mokis juos nuotoliniu būdu? Kadangi visi mokytojai dirbs mokyklose ir ves pamokas su kitais mokiniais. Ar už tai mokytojams bus papildomai apmokama? Ar taip mokytojams neteks dvigubas darbo krūvis? Ar svarstoma galimybė priskirti

tokį ugdymą prie padidėjusio darbų masto ar kitokio papildomo jo apmokestinimo? Šis klausimas aktualus ir tuo aspektu, kad numatytas ribojimas tam pačiam ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogui dirbti dviejose grupėse tą pačią dieną, o tai taip pat potencialiai lemia išaugusį darbo krūvį ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose.

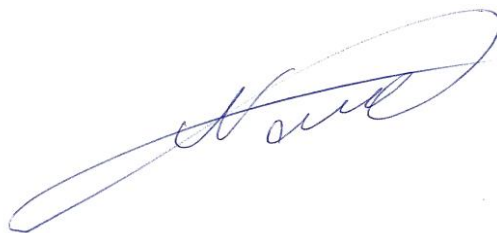
10. Iš pateiktų rekomendacijų dėl maitinimo organizavimo matyti, kad didelėse mokyklose jas įgyvendinti yra fiziškai ypatingai sudėtinga. Ar yra svarstoma individualizuoti šias rekomendacijas/sprendimus, atsižvelgiant į didelių mokyklų specifiką? Kaip didelėse mokyklose užtikrinti maitinimą?

11. Sprendime dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų darbo šiuos laikotarpiu nėra aptarta budinčių grupių darbo ypatumai, todėl rekomendacijos šių grupių darbo iš esmės nereguliuoja. Ar svarstoma pateikti ir šioms grupėms priderintas rekomendacijas/sprendimus?

12. Kokiomis konkrečiomis priemonėmis bus užtikrintas vaiko ir pagalbos mokiniui specialisto (pvz., logopedo) saugumas kontakto (pvz., pratybų) metu, kai dėl darbo specifikos neišlaikomas minimalus atstumas, (pvz., logopedas dirba sėdint labai arti, abu turi matyti vienas kito burną ir kalbos padargus, mokantis tarti garsus tyška seilės)?

Prašome kiekvieną instituciją savo kompetencijos ribose pateikti aiškią informaciją, kadangi ji ypatingai svarbi švietimo bendruomenei. Be jos nebus galima užtikrinti sklandaus ugdymo proceso organizavimo ir saugių darbuotojų darbo sąlygų. Esame įsitikinę, kad mokinio ir mokytojo sveikata ir gyvybę yra aukščiausia šioje situacijoje gintina ir užtikrintina vertybė, kurios reikšmės negali sumažinti nei švietimo svarba, nei už darbą siūlomas darbo užmokestis. Todėl nebūdami tikri dėl savo ir mokinių saugumo ugdymo proceso metu, mokytojai ir kiti švietimo bendruomenės nariai gali atsisakyti atlikti darbo funkcijas, kurių metu keliama potenciali grėsmė jų sveikatai ir gyvybei. Kartu pažymėtina, kad švietimo įstaigų administracijoms šie aspektai taip pat yra neaiškūs, todėl jos taip pat negali pateikti atsakymų šiais klausimais.

Lietuvos švietimo darbuotojų
profesinės sąjungos pirmininkas

—Andrius Navickas